

Mennta- og barnamálaráðuneytið
Skrifstofa barnamála

Reykjavík, 23. okt. 2026

Efni: Áframhaldandi notkun húsnæðis Stuðla að Fossaleyni 17

Umboðsmaður barna hefur á seinustu mánuðum átt í samskiptum við byggingarfulltrúa Reykjavíkurborgar vegna notkunar húsnæðis Stuðla að Fossaleyni 17 en hluti viðbyggingar húsnæðisins var tekinn í notkun um miðjan apríl 2025 án þess að vottorð um öryggisúttekt hafi verið gefið út. Í ljósi þeirra upplýsinga sem fram hafa komið telur umboðsmaður barna rétt að árétta stöðuna við ráðuneytið.

Samkvæmt 1. mgr. 35. gr. laga um mannvirki nr. 160/2010 er óheimilt að taka mannvirki í notkun nema það uppfylli öryggis- og hollustukröfur og útgefandi byggingarleyfis hafi gefið út vottorð um öryggisúttekt. Að mati umboðsmanns barna er alvarlegt að húsnæðið hafi verið tekið í notkun án þess að slíkt vottorð lægi fyrir.

Í apríl 2026 óskaði umboðsmaður barna eftir upplýsingum frá byggingarfulltrúa Reykjavíkurborgar um öryggisúttekt og notkun húsnæðisins. Í svari byggingarfulltrúa kemur fram að við öryggisúttekt 31. mars og endurtekna úttekt 30. apríl 2026 hafi verið gerðar athugasemdir við brunahólfandi innihurðir sem uppfylla ekki kröfur samþykktra hönnunargagna. Vottorð um öryggisúttekt var þess vegna ekki gefið út. Þann 5. maí tilkynnti byggingarfulltrúi að notkun húsnæðisins væri óheimil en heimilaði síðan áframhaldandi notkun þess að svo stöddu, með því skilyrði að tilteknar bráðabirgðaráðstafanir tækju þegar gildi. Frestur til úrbóta hefur verið veittur til 1. desember 2026.

Í svari byggingarfulltrúa til umboðsmanns barna frá 11. september 2026 kemur fram að ákvörðun um áframhaldandi notkun húsnæðisins byggist á áhættumati og tilteknum bráðabirgðaráðstöfunum, m.a. aukinni mönnun, skýrri verkaskiptingu starfsfólks og reglubundnum rýmingaráðingum. Umboðsmaður barna leggur áherslu á að mat á því hvort slíkar ráðstafanir séu fullnægjandi til að tryggja öryggi barnanna byggist á traustum forsendum og að ráðstöfununum sé fylgt í framkvæmd. Í svarbréfi byggingarfulltrúa kemur hins vegar

ekki skýrt fram hvernig eftirliti með framkvæmd þeirra hefur verið háttað. Slík eftirfylgni skiptir verulegu máli í ljósi þeirrar áhættu sem fylgir starfseminni en ítrekað hefur verið kveiktur eldur í húsnæði Stuðla.

Umboðsmaður barna telur það bagalegt að rannsókn Gæða- og eftirlitsstofnunar velferðarmála (GEV) vegna eldsvoðans á Stuðlum í október 2024 hafi verið lokað án þess að rannsóknarskýrsla væri gefin út. Þegar svo alvarlegt atvik verður í úrræði á vegum ríkisins er sérstaklega mikilvægt að fram fari sjálfstæð rannsókn þar sem leitast er við að varpa ljósi á orsakir atviksins og hvort annmarkar hafi verið á aðbúnaði, starfsháttum, öryggisráðstöfunum eða eftirliti. Slík rannsókn er mikilvæg forsenda þess að unnt sé að draga lærdóm af því sem gerðist, greina þörf fyrir úrbætur og koma í veg fyrir að sambærileg atvik endurtaki sig. Það er þess vegna mikið áhyggjuefni að rannsókn GEV hafi ekki skilað niðurstöðu.

Í rökstuðningi byggingarfulltrúa er m.a. vísað til þess að lokun húsnæðisins myndi leiða til þess að börn yrðu send heim eða að nauðsynlegt yrði, í einhverjum tilvikum, að vista þau í fangelsi fyrir fullorðna. Að mati umboðsmanns barna er það ekki haldbært að vísa til slíkra afleiðinga sem röksemda fyrir áframhaldandi notkun húsnæðis þar sem ekki hefur verið gefið út vottorð um öryggisúttekt og úrbótum á brunavörnum er enn ólokið. Skortur á öðrum vistunarúrræðum getur ekki réttlætt að vikið sé frá lögbundnum öryggiskröfum. Þá hefur það verið yfirlýst stefna stjórnvalda að börn séu ekki vistuð í fangaklefum.

Þótt ábyrgð á því að afla vottorðs um öryggisúttekt hvíli á eiganda húsnæðisins breytir það ekki þeirri ábyrgð sem hvílir á ráðuneytinu að tryggja að viðeigandi vistunarúrræði séu tiltæk og að brugðist sé við upplýsingum um að öryggi barna á Stuðlum kunni að vera ábótavant.

Umboðsmaður barna leggur áherslu á að ráðuneytið fylgi því eftir, í samræmi við yfirstjórnar- og eftirlitshlutverk sitt, að öryggi barnanna sé tryggt allan þann tíma sem húsnæði Stuðla er notað án vottorðs um öryggisúttekt, að bráðabirgðaráðstöfunum sé fylgt í framkvæmd og að nauðsynlegum úrbótum verði lokið innan tilskilins frests. Jafnframt þarf ávallt að liggja fyrir viðbragðsáætlun sem tryggir börnunum örugga og viðeigandi vistun ef nauðsynlegt reynist að loka húsnæðinu.

Virðingarfyllst,

Salvör Nordal, umboðsmaður barna